

Próféciamagyarázati elvek

SZOMBAT DÉLUTÁN

E HETI TANULMÁNYUNK: Zsoltárok 139:1-6; Jeremiás 9:23-24;
Dániel 12:4; 2Timóteus 3:15-17; Zsidókhöz 4:12; Jelenések 22:10

„A bölcs ne dicsekedjék a bölcsességével, az erős ne dicsekedjék az erejével, a gazdag ne dicsekedjék a gazdagságával! Hanem aki dicsekszik, azzal dicsekedjék, hogy értelmes, és ismer engem, hogy én vagyok az ÚR, aki kegyelmet, jogot és igazságot gyakorlok e földön, mert ezekben telik kedvem – így szól az ÚR” (Jer 9:24, ÚRK).

Ahogy általában a Szentírással kapcsolatban, úgy a próféciaák tekintetében sem értenek mindig egyet a keresztények, ami miatt többen arra következtetnek, hogy a bibliai próféciaákkal foglalkozni időpazarlás. Hiszen ha a keresztények vitatkoznak a próféciaák minden semmisége és címe felett, mennyire lehet igazolható a hitük? Sajnos sok hívő kezd arra gondolni, hogy egyszerűen nem lehet megérteni a Biblia néhány könyvét, mint például *A jelenések könyvét*. Ahelyett, hogy olvasni kezdenék, inkább kerülnek, néha jószándékú lelkészek tanácsát követve, akik szerint a próféciaák tanulmányozása több problémát okoz, mint amennyit megold.

Azonban nem volt ez mindig így. A kereszténység történelmének első tizennyolc évszázadában a legtöbb hívő pozitívan viszonyult a bibliai próféciaákhöz, és meglepően nagy volt az egyetértés azzal kapcsolatban, hogy melyek a kulcsfontosságú üzenetei. Éppen ez volt Isten szándéka. *„Kérlek azonban titeket, testvéreim, a mi Urunk Jézus Krisztus nevére, hogy mindnyájan egyféléképpen szóljatok, és ne legyenek köztetek szakadások, hanem legyetek ismét egy értelműen és azonos véleményen” (1Kor 1:10, ÚRK).* Ezen a héten olyan elveket vizsgálunk meg, amelyeket követve ellentmondás nélkül, megbízható módon érthetjük meg a próféciaát.

AKI OLVASSA, ÉRTSE MEG!

Lépünk be egy keresztény könyvesboltba, és fussuk végig a bibliai próféciával kapcsolatos címeket! Gyorsan rájövünk: a különböző nézetek és magyarázatok egészen elképesztő választékát kínálják, ezért megkísérthet az a gondolat, hogy senki sem értheti igazán, mit mondanak az olyan próféta könyvek, mint *A jelenések könyve*. Egy szerző például azt írja, hogy az anti-krisztus csupán metafora, egy másik szerint csak a jövőben lép fel, egy harmadik pedig azt állítja, hogy ezzel a névvel a pogány Római Birodalom korában utaltak valamire vagy valakire. Korábban egy prédikátor így fogalmazott: „A Biblia talán olyan, mint egy régi hegedű, bármilyen dallamot el lehet rajta játszani.”

A Biblia azonban sehol nem mond ilyesmit, inkább hív, hogy olvassuk, hiszen Isten nem beszél hiába, meg lehet érteni az igazságot, amit Igéjében mond.

Olvassuk el Jer 9:23-24, Mt 11:29, 24:15 és Jel 1:3 verseit! Ezek szerint mi volt Isten szándéka a kijelentésével?

Számos egyetem indít kurzusokat hasonló címmel: „A Biblia mint irodalmi alkotás”. A hívők számára megdöbbentő lehet végigülni hosszú előadásokat, amelyek során kiderül, hogy a professzor úgy olvassa a Bibliát, ahogy általában a pogány mitológiát szokták. A tanár szerint lehet némi „igazságmagva” a történeteknek, de az ember olyan jelentést tulajdonít nekik, amit csak akar, és nevetségesnek tartja a Biblia isteni ihletettségének gondolatát.

A professzor tehát olvassa a Bibliát, de nem hallja meg benne Isten hangját. Mások pedig a Biblia üzenetével nyilván nem egyező következtetésekre jutnak. Aki úgy olvassa a Bibliát, hogy nem hajol meg az Úr előtt, nem közelít nyitott szívvel az igazság megismeréséhez, valószínűleg nem csupán az üzenetet nem érti meg, hanem a könyv lapjain megnyilatkozó Isten szeretetét és jellemét is félreérti. Ez könnyebben megyesik, mint sokan gondolnák, éppen ezért lehet ártalmas, ha az ember megfelelő eszközök, vagy (ami még fontosabb) helyes hozzáállás és a Szentlélek vezetése nélkül olvassa a Bibliát.

Egy nem éppen hívőként ismert ember a Bibliát olvasta. Amikor megkérdezték tőle, hogy mit csinál, azt felelte: „A hibákat keresem, a hibákat keresem.” Miért rossz ez a hozzáállás Isten Igéjének olvasásakor?

ISTEN AZT AKARJA, HOGY MEGÉRTSÜK

Kevés frusztrálóbb dolog van annál, mint amikor az ember külföldön jár és alig beszéli a nyelvet, de gyorsan meg kellene értetnie magát valakivel, mondjuk az orvosi rendelőben, vagy a gyógyszertárban. Tudja, mit akar mondani, de nincs hozzá kellő szókészlete.

Istennel kapcsolatban más a probléma. „*Mert amint magasabbak az egek a földnél, akképpen magasabbak az én útaim útaitoknál, és gondolataim gondolataitoknál*” (Ézs 55:9) – mondja az Úr. Nem Isten szókészlete hiányos a kommunikációhoz, a probléma az, hogy nekünk nem elegendő a szókészletünk, vagyis az értelmi kapacitásunk teljes megértéséhez.

Mit mondanak az alábbi szakaszok Isten felfogóképességéről, szemben a miénkkel?

Zsolt 139:1-6 _____

Zsolt 147:5 _____

Róm 11:33 _____

1Jn 3:20 _____

Az az igazság, hogy soha nem fogjuk teljesen megérteni Isten gondolatait, mivel Ő végtelen és mindentudó. A teremtéssel kapcsolatban sem foghatunk fel mindent, akkor magát a Teremtőt hogyan érthetnénk egészen? Lehetetlen. Noha nem fogunk mindent megérteni, annyi azért világos lehet a számunkra, amennyi az üdvösségünkhöz szükséges (lásd 2Tim 3:14-15). Amikor az apostolok az evangéliumot magyarázták, gyakran utaltak beteljesedett próféciaakra. Ebből arra következtethetünk, hogy a próféciaik egyik fő célja a megváltás tervének bemutatása. A bibliai prófécianak végeredményben Jézushoz és az általa az egész emberiségnek felkínált üdvösséghez kell vezetnie bennünket. Hiszen az Úr, aki mindent teremtett (lásd Jn 1:1-3; Kol 1:16), lejött a földre, majd feláldozta magát a kereszten minden emberért, még a leggonoszabbért is! Ennyire szeret Isten mindannyiunkat. Mindezt megtette értünk, akkor nyilván azt akarja, hogy mindenki, még a legnyomortabbak is megtudják, mit kínál fel nekünk Jézusban. Éppen ezt mutatja be a prófécia.

Valóban sok mindent nem tudunk, miért különösen fontos tehát most arra összpontosítani és azt követni, amit viszont ismerünk, nem pedig görcsösen fennakadni azon, amit nem?

„DÁNIEL, ZÁRD BE E BESZÉDEKET”

Olvassuk el Dán 12:4 versét! Mit mond itt az Úr Dánielnek (vö. Jel 22:10)?

Az Ige hirdetői gyakran idézik Dán 12:4 versét, mint ami megjövendöli a technológia és a tudományos ismeretek fejlődését a Krisztus visszajövetele előtti időben. Sokan utalást látnak ebben az utazás gyorsaságára is, ami nagyjából az elmúlt évszázad során vált lehetővé. Bizonyára közülünk is többeknek van ilyen megközelítést követő könyve. Elfogadhatóak ezek a magyarázatok, de a szöveg még valami mást is kifejezhet.

Olvassuk el újból a szakaszt! Az angyal azt mondja Dánielnek, hogy „zárd be e beszédeket, és pecsételd be a könyvet”. Itt konkrétan Dániel próféta könyvéről van szó. Akkor talán lehetséges, hogy a végidőben hirtelen megnövekedett tudás éppen Dániel próféta könyvével kapcsolatos?

Dániel próféta könyve egy kicsit más, mint *A jelenések könyve*, ugyanis János azt hallotta, hogy *ne* pecsételje be a könyvét (Jel 22:10). A Jelenéseket már kezdettől fogva érteni kellett, „mert az idő közel van.” Ezzel szemben Dánielt csak valamikor a távoli jövőben lehetett világosabban megérteni. Az évszázadok során sok remek keresztény gondolkodó próbálta magyarázni *Dániel próféta könyvét*, és némelyek igen sokra jutottak. A könyv megértése azonban az 1798-ban végződött ezerkétszázhatvan éves prófécia után gyorsult fel, amikor világszerte számos magyarázó kezdett arra a következtetésre jutni, hogy 1843 körül valami látványos dolog fog történni. Közülük William Miller volt a legkiemelkedőbb, az ő prédikációi indították el a 19. század nagy advent mozgalmát, majd az események láncolata nyomán született meg a „maradék” egyház és a hármas angyali üzenet világos felismerése.

Más szóval, világszéles mozgalmunk létrejötté annak a dánieli jövendölésnek a teljesevé, hogy a vég idején „*nagyobbá lesz a tudás.*” Ezzel szemben – anélkül, hogy ítéletet mondanánk emberek üdvösségéről – gondoljunk arra, milyen „sötétségben” van a kereszténység nagy része! Figyelmen kívül hagynak, sőt elutasítanak egy olyan alapvető dolgot, mint a hetedik nap, a szombat, amit Isten az Édenben alapított, és helyette a vasárnapot tartják, aminek a gyökerei a római pogányságból erednek. Vagy pedig gondoljunk a halállal kapcsolatos ismerethiányra, ugyanis a kereszténység jelentős többsége elfogadja azt a pogány elképzelést, hogy aki meghal, azonnal egy másik létbe roppen át, ami egyesek számára az örökké égő pokol!

Milyen hálások lehetünk a bibliai igazság ismeretéért – méghozzá alázattal!

AZ IGE TANULMÁNYOZÁSA

A bibliai próféciaák megértése tekintetében a hetednapig adventisták sokat köszönhetnek William Millernek. Nem volt ugyan hibátlan a meghatározó szakaszokra (mint pl. Dán 8:14) adott magyarázata, a módszere mégis fontos. Kikövezte az utat végidei maradék mozgalmunk előtt.

Olvassuk el Mt 5:18, Lk 24:27 és 2Tim 3:15-17 verseit! Ezek szerint milyen hozzáállással kezdjük tanulmányozni a bibliai próféciaát?

Bizonyos értelemben a Biblia tanulmányozása nem is annyira különbözik egy nagy puzzle kirakásától. Ha csak két-három darabot tudunk összeilleszteni, szinte lehetetlen az egész képet felismerni. A két-három darabon talán látunk egy lovat, amiből arra következtethetünk, hogy lovak képét fogjuk kirakni. Később meglátunk még néhány csirkét és egy tehenet, majd miután már több száz darabot összeillesztettünk, kiderül, hogy egy tájképen dolgozunk: egy város, egy tanya, a távolban pedig egy hegláncolat.

A Biblia tanulmányozása közben egyes keresztények egyik fő tévedése, ha mondások, példabeszédek egymáshoz szorosan nem kapcsolódó gyűjteményének tekintik a Szentírást, amit felhasználhatnak egy konkrét helyzetre vonatkozóan.

Sajnos hasonlóan közelítenek a próféciaákhöz is, egy-egy szöveget kiragadnak a környezetéből, és az éppen akkori eseményekkel hozzák összefüggésbe, nem a Biblia egészével együtt vizsgálják. Részben ez vezetett a próféciaával kapcsolatos modern könyvek folyamatos áramlásához, amelyeket azonban a szerzőknek néhány évenként változtatni, frissíteni kell, ugyanis tévesen állították, hogy mi fog megtörténni és mikor.

Minden témával kapcsolatban éppen ezért olyan fontos nem csupán kiválasztani néhány szöveget, hanem alaposan tanulmányozni mindazt, amit a Biblia arról mond, figyelembe véve a szövegösszefüggéseket is. Könnyű a környezetéből kiemelni egy szakaszt és tetszőleges üzenetté alakítani.

Milyen tapasztalatod volt azokkal, akik mindössze néhány kiragadott szöveggel próbálták bizonyítani az álláspontjukat, mondjuk a holtak állapotáról? Vagy a szombatról? Mi a legjobb reakció ilyen esetben?

JELKÉPES VAGY SZÓ SZERINTI?

A prófécia tanulmányozói számára az egyik legfontosabb eldöntendő kérdés: hogyan határozzák meg, hogy szó szerint, vagy jelképesen kell-e érteni a Biblia szavait? Hogyan lehet megmondani, hogy az író szimbolikus nyelvezetet használt-e, és honnan tudható, mit jelképez a szimbólum? Ennek alapvető módja, ha megnézzük, a Bibliában hogyan fordul elő az adott jelkép, szimbólum, és nem a mai használatát kell figyelembe venni. Például egyesek szerint Dániel 7. fejezetében a medve Oroszországra mutat, mivel Oroszországot ma gyakran medvével szimbolizálják. A próféta szimbólumok magyarázatának ez nem komoly, megbízható módja.

Keressük ki a következő igehelyeket, és engedjük, hogy a Biblia magyarázza önmagát! Az egyes szövegekben milyen próféta szimbólumokat találunk? A Biblia milyen magyarázatot ad ezekre?

Dán 7:7; 7:24; 8:3 _____

Ef 6:17; Zsid 4:12; Jel 1:16 _____

Jer 6:2; Ef 5:31-32; Jel 12:1; 21:2 _____

Többször eltűnik a prófécia szimbólumainak titokzatossága azt az egyszerű szabályt követve, hogy engedni kell a Bibliának magyarázni a saját kifejezéseit. Látjuk például, hogy a szarv politikai erőt vagy nemzetet szimbolizál, a kard jelképezi Isten Igéjét, és igen, az asszony jelképezheti az egyházat. Itt világosan látszik, hogy a Biblia önmagát magyarázza.

Amire azonban még választ kell találnunk, hogy Isten miért szimbólumokban, nem pedig nyíltan szól? Például 1Pt 5:13 versében Péter miért utal Róma városára rejtélyesen Babilonként?

Sok oka lehet annak, hogy a próféciaokban Isten szimbolikus nyelvezettel üzen. Például még hevesebbé válhatott volna az újszövetségi egyház amúgy is súlyoz üldöztetése, ha *A jelenések könyve* nyíltan annyi gonoszság elkövetőjeként utal Róma városára. Bármilyen volt is az ok, az biztos, hogy Isten akaratát szerint való és fontos a szimbólumok jelentésének megértése.

Néhány szimbólum és prófécia továbbra is rejtélyes marad, viszont hogyan erősíti a hitünket, ha azokra a részekre koncentrálnunk, amelyeket már értünk?

TOVÁBBI TANULMÁNYOZÁSRA:

Ellen G. White: *A nagy küzdelem*. Budapest, 2020, Advent Kiadó, „Egy amerikai reformátor” c. fejezetből 274-281. o.

„Lelkészek és mások is kijelentették, hogy a Dániel és Jelenések könyvének próféciai felfoghatatlan titkok. Krisztus pedig a korunkban bekövetkező események kapcsán Dániel próféta szavaira irányította tanítványai figyelmét, és azt mondta: *»Aki olvassa, értse meg«* (Mt 24:15). Az az állítás, hogy a Jelenések könyve titok, amit nem lehet megérteni, éppen a könyv címének mond ellent: *»Jézus Krisztus kijelentése, amelyet adott néki az Isten, hogy megmutassa az Ő szolgáinak, amiknek meg kell lenniük hamar... Boldog, aki olvassa, és akik hallgatják e prófétálásnak beszédeit, és megtartják azokat, amelyek megíratnak abban; mert az idő közel van«* (Jel 1:1-3)...

Hogyan merészelik egyes emberek az ihlett Ige bizonyágtételével szemben azt állítani, hogy a Jelenések könyve olyan titok, amely meghaladja az emberi értelmet? Ez a könyv kinyilatkoztatott titok, nyitott könyv. A Jelenések könyvének tanulmányozásakor az ember figyelme Dániel próféciaira terelődik. Mindkettő mérhetetlenül fontos eligazítás, amelyet Isten adott az embernek a világtörténelem lezárulásakor bekövetkező eseményekről. János előtt az egyház életének mélységes és érdekfeszítő jelenetei tárultak fel. Láta Isten népének helyzetét, veszélyeit, küzdelmeit és végső szabadulását. Feljegyezte a végső üzenetet, amely beérleli a föld aratását: a kéréket, hogy a mennyei csűrbe kerüljenek; a konkolyt pedig, hogy a tűz elpusztítsa. Mérhetetlenül fontos dolgok, különösen az utolsó gyülekezetnek szóló képek tárultak fel előtte, hogy azok, akik a tévelygéstől az igazsághoz akarnak térni, eligazítást kapjanak az előttük álló veszélyekről és harcokról. Senkinek sem kell sötétségben maradnia azzal kapcsolatban, hogy mi fog történni a földön” (i. m. 295. o.).

BESZÉLGESSÜNK RÓLA!

- 1) **Hogyan erősíti a hitünket a prófécia tanulmányozása? Az ezerévekkel korábban leírt és évszázadokkal, ha nem évezredekkel később teljesedett prófécia közül melyek szilárdították meg leginkább a bizalmunkat a Bibliában és főként az ihlető Istenben? Miért erős, logikus érv pl. Dániel 2. fejezete, hogy ne csak Isten létezésében tudjunk bízni, hanem abban is, hogy Ő ismeri a jövőt?**
- 2) **Hogyan védekezhetünk a próféciamagyarázat vad és spekulatív módszerei ellen, amelyekre néha még egyházunk sorai között is látni példát? „Mindent megpróbáljatok; ami jó, azt megtartsátok” (1Thessz 5:21)! Miért kell figyelnünk erre a tanácsra?**

AZ IGAZSÁG ÖVE

„Álljatok hát elő, körülövezvén derekatokat igazlelkűséggel...” (Ef 6:14)

„Nincs más védelem a gonoszság ellen, csak az igazság. Egyetlen ember sem állhat ki szilárdan az igazságért, akinek szívében nem kap helyet az igazság. Csupán egyetlen hatalom létezik, ami állhatatossá tehet és meg is tarthat annak – Isten hatalma, amit Krisztus kegyelme által tulajdonít nekünk.

Az egyházban sokan biztosra veszik, hogy értik a hitüket, és nem ismerik fel saját gyengeségeiket, amíg valamilyen küzdelemben nem kerülnek. Ha eltávolodnak a hasonló hitet vallóktól és egyedül kell megállniuk, egyedül kell magyarázatot adniuk hitükre, meglepetten tapasztalják, hogy mennyire zavarosak a gondolataik azzal kapcsolatban, amit igazságként fogadtak el...

Az Úr mindenkit szólít, aki Igéjében hisz, hogy ébredjen fel álmából. Értékes, időszerű világosságot kaptunk, a Biblia igazsága az, ami bemutatja az előttünk álló veszélyeket. Ez a világosság a Szentírás komoly tanulmányozására vezessen bennünket, a lehető legszigorúbban meg kell vizsgálnunk azt az álláspontot, amit elfogadunk... Az igazság lényegét illetően a hívők ne hagyatkozzanak feltételezésekre és rosszul meghatározott elképzelésekre! Hitüknek Isten Igéje szilárd alapján kell állnia, hogy amikor a próba ideje elérkezik... bemutathassák reményességük indokait...

Az igazság szilárd alapon áll az örökkévaló Sziklán – az alapon, amit semmilyen vihar nem mozdíthat el... Ne eresszük le az igazság zászlaját... az utolsó időre vonatkozó komoly igazságot ne vegyítsük mással, ami elrejtene hitünk sajtáságos jellemzőit” (Ellen G. White: *God’s Amazing Grace*. 29. o.)!